

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Henrici || Svsonis Viri Sanctita-||te, Ervditione Et
Mi-||racvlis Clari, Opera**

Seuse, Heinrich

Coloniae, 1615

Vt Christus deuotè sit accipiendus in venerabili Eucharistiæ sacramento.
Capvt XXIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38029

Qualia sibi
quique assi-
dè dici pu-
erabit.

semper oculis obuia, atq; vbiq; vel sedens
vel subteris, vel ambulaueris, putes te coram
à me admoneri & compellari his verbis: E-
mi, da operam, vt sis perpetuus interioris ho-
minis tui cultor & habitator: sis purus, sis
occupationibus non necessarijs expeditus, si-
denique sursum erectus & in superna suspen-
sus. Ita fiet vt propediem capias verba mea, ag-
noscastq; & perspicias bonum illud summum
& immensum, cuius etiamdùm admodum re-
dis es & imperitus.

MI N. Grates laudesq; sempiternas ago tibi
benignissima Sapiaentia, quandoquidem
tanta inest gratia, suauitas, & beneuolentia
ac amoris significatio in sermonibus tuis, vt
aliud moueri non possem neque vellem, vel
illi soli abundè compellerent me obtempera-
re institutioni tuæ. Itaque omninò statutum
& deliberatum mihi est Domine, omoem
adhibere conatum tuis exequendis monitijs
& consilijs.

*Vt Christus deuotè sit accipiendus in venerabili Eu-
charistia sacramento.*

CAPVT XXIII.

MI N. O si daretur animæ meæ, pijsissima
Sapiaentia, aditus in sacratissimum Di-
uinorum Mysteriorum tuorum con-
clauem: liberet mihi plus aliquid de amore tuo
percontari. Atque eiusmodi ferè quæstionem
proponerem, quandoquidem immensæ erga
nos charitatis tuæ abyssum in acerbissima pal-
sione

sione tua vsque ad eò nobis declarasti ac prodidisti, vt nemo satis mirari queat, vtrum ne propterea alia possis amoris erga nos tui indicia & argumenta proferre.

SAP. Quidni possim? Immo verò quàm non potest certus iniri numerus stellarum cælestium, ita inexhaustæ dilectionis meæ signa & documenta non possunt numero comprehendi.

MIN. O IESV amor meus dulcissime, O Dei erga nos dilectio incomprehensibilis. pijsime Domine, cerne obsecro, vt anima mea langueat amore tui. Conuerte ad me miserum faciem tuam longè gratissimam. Adspice vt in me extincta sint ac euanescant omnia præter vnicum flagrantissimæ charitatis tuæ thesaurum. Itaque perge, quæso, de hoc præclaro occultoque thesauro sermonem latius texere. Nosti siquidem Domine, id esse amoris proprium, vt non possit exatiari dilecto: sed quanto plus illius percipiat, tanto cupiat plura consequi, quantumuis alioqui se indignum agnoscat. Id nanque summa vis amoris efficit ac operatur. Amor quid maximè proprium. Dic ergo mihi præclarissima Sapientia, ecquid sit præcipuum & benignissimum, quod vnquam in suscepto homine præsteris, amoris signum, præter incomprehensibile illud immensæ charitatis tuæ argumentum, quod nobis tua passione & morte exhibuisti.

SAP. Responde ad id, quod ex te sciscitor. Quid nam inter ea omnia, quæ possunt esse iucunda, grata & amabilia, præcipue charum & optatum esse arbitraris amanti, quodq; is potissimum sibi à dilecto præstari velit? Quid inter chara omnia charissimè.

MIN.

OTV

45

MIN. Quantum equidem capio Domine nihil potest amari esse suavis, quam ipsius divini præsentia, atque ipsomet dilecto perfrui.

SAP. Ita est, ut asseris. Atque eam ob rem quid ex his, quæ ad verum amorem pertinent deesset me amantibus, compulit mea immensa charitas mea, (quandoquidem probe novum quanto mei desiderio crucianda essent multorum me amantium pectora) ut per mortem migraturus è Mundo ad Patrem memetipsum gratissimamque mei præsentiam in cœna illa suprema discipulis meis præberem, atque hunc usque diem & in finem seculi præbere in delinam electis meis.

MIN. Numne tu ipse pijsissime Domine illud reverà ades?

SAP. In Sacramento illo tam tibi præsentem adsum, & coram te positus sum Deus & homo cum corpore & anima, carne & sanguine, quem me presentem suis olim gestavit vltis beatissima Mater mea, atque ut re ipsa sum in cælis in perfecta gloria & claritate mea.

MIN. Voluitur quiddam mi Domine meo in pectore, quod haud scio num tibi edicere adestim cum bona venia tua. Neque id tamen ex vltima proficiscitur diffidentia vel infidelitate (credo enim posse te quicquid velis) sed vehementer admiror, si id mihi dicere liceat, ut corpus tuum gloriosum ac beatum sub exili illa panis specie, quæ tam longè impar est humani corporis magnitudini, totum ac integrum sese occultare queat. Ne quaeso, indignè feras quod proposui mi Domine, si quidem ex sacro ore tuo, qui mihi es immensa ac dulcissima Sapien-

Quam præ-
sens nobis in
sacramento
Christus.

tia, velim per gratiam tuam quippiam hinc percipere.

SAP. Nulla potest effari lingua, vt corpus & anima mea integrè ac reuerà fit in Sacramèto? Neque enim id vllus potest sensus compræhendere: quandoquidem opus est immensæ virtutis ac omnipotentiaæ meæ. Debes igitur simplicem hîc accommodare fidem, nec mag. noperè perscrutari ac inuestigare velle. Interim nihilominùs vel paucis tecum hinc agam, efficiamq; vt alijs propositis admiratione dignis omnem à te ambiguitatem excludam. Dic, quæso, quo tandem naturæ ordine fieri possit, vt ingens domus in exiguo reluceat speculo, vel etiam in qualibet eius parte, si contritum sit? Aut qua ratione potest contingere, vt amplissima cæli moles oculo suam imprimat speciem, cum tamen vsqueadè inter se differant magnitudine?

MIN. Equidem mi Domine, quo id pacto fiat, peruestigare non possum. Est hoc planè stupendum & admirabile, quando oculus cælo comparatus, vix puncti obtinet quantitatem.

SAP. Cum ergo tam istud, quam si quid aliud eiusmodi est in rerum natura, tamen natura ipsa possit efficere, quidni multo his maiora præstare queam supernaturaliter ipse qui naturæ author sum? Sed etiam hoc mihi explices velim, plùsne admirationis habeat, cælum, terram & res omnes condidisse ex nihilo, quam panem inuisibiliter in corpus transferre meum?

MIN. Nihil prorsus ambigo Domine, eadē

Fide vbi potissimū opus, non inquisitione.

Naturā multa tacere, intellectu incompræhensibilia.

OTV
45

te facilitate posse mutare quippiam in alia qua aliquid ex nihilo producis.

Ioan. 6.

SA P. Cur ergo illud miraris, istud minime credis tamē quinque hominum millia que panibus me refecisse. Dic ergo, vbinam dita latebat materia illa, quæ meo seruiū verbo?

MIN. Nescio mi Domine. SA P. Non dubitas animā te habere, sed credis firmiter. MIN. Nō id credo Domine, sed certō noui: aliā minime esse vita præditus.

SA P. Nec potes tamen animam oculis corporeis. Nam propterea sentis nihil effurum, nisi quæ sub oculorum atque aurium sensum cadant?

MIN. Omnino persuasum habeo Dominum plures esse res inuisibiles, & ab omni adspicere corporeo planè remotas, quàm quas cerni liceat.

Quanta quorundam ruditas.

SA P. Interea nihilo secūs per plures reperitur est tam pingui Minerua & obesi narib⁹, ut persuaderi illius possit esse aliquid præterea quæ sensibus corporis comprehenduntur. Illi qui benè sunt eruditi, nōrunt rem aliter se habere. Eodem modo hīc se habet caput manus erga cognitionem Diuinam. Ita ergo percontatus ex te essem, qui sint aditus ab illis aut cuiusmodi sint aquæ supercelestes, respondisses forsitan, aliora hæc esse, quàm quæ explorata habere queas, nec te abyssum penetrasse, aut ultra cælos conscendisse. At nunc de terrenis sciscitatus sum, quas oculis & auribus capessis, nec tamen potes comprehendere: quæ igitur pacto id te affecturum speras, aut inueniatur

Signatu

figaturum, quod celos omnes, terramq; & sensus cunctos superat? Huiuscemodi igitur admirationes, incidentesq; cognitiones ex sensuum crassitudine proficiscuntur, res videlicet. Diuinas & supernaturales ex terrenis & naturalibus ^{Venusta solatio.} metientes: quod tamen fieri non debet. Si qua mulier in turrim obscuram coniecta, inibi filium pareret, ac educaret, eidemq; multa de Sole & stellis referret, summa hæc cum admiratione afficerent, putaretq; falsa & incredibilia, quæ tamen matri essent certissima.

MIN. Nihil habeo mi Domine, quod dicā. Aded namque fidem illustrasti meam, vt non ausim vnquam deinceps isthæc admirari. Quid verò me summa perquirere attinet, quādo nec infima capio? Tu veritas es, quæ mentiri non potest. Tu summa es sapientia, quæ nouit omnia. Tu es omnipotens virtus, cui nihil nō possibile est. Atqui mi Domine sæpè me incesit ^{Luc. 2.} uhemens cupido te cum S. Simeone corporaliter in vlnas recipiendi meas in templo, atq; in pectus animamq; te imprimendi meam, & ita corporalis præsentia tue osculo reuerà perfruenti, sicut & ille venerabilis senex. Atque ecce dum rem propi^o intueor, video me nihilo minus te accipere, quam ille te acceperit, immò sanè etiam excellentiùs, quod corpus tuum iam sit gloriosum & impassibile, quod tū mortale adhuc erat. Quamobrem si cordi meo tātus inesset amor, quantus creaturis omnibus: si conscientia mea tātā niteret puritate, quāta angelicis: si deniq; anima mea cūctarū esset animarum pulchritudine decorata, si tamen id ego ex

127a

Quid obstitur minus fructuosè Deo in Eu- charistia vniamur.

tua gratia dignus essem consequi, equidem abs te
 Domine Iesu tam amanter & ardentem hac die tu
 die te suscipere, & in intima cordis & anima sangu
 meæ penetralia te recondere ac demergere, h
 ut neque mors, neque vita me possent vnquam mira
 te separare. Sanè mi Domine, si non nisi ang de, ve
 lum vnum ad me delegasses, nescirem quom riba
 pacto dignum possem exhibere honorem de tula
 uerentiam. Qualem igitur erga illum me per os
 congruit, què ita medullitè amat anima me ne ho
 Tu nimirum vnicum illud vnum es, in quo ximo
 bundè continetur, quicquid tum in tempor Ange
 ria, tum æterna vita queam concupiscere: m bent p
 quicquam est, quod anima meâ tecum appet re cha
 quod tu ipse non sis: tantùm abest, vt aliqui Doct
 desideret quod sit tibi aduersum, aut à te ab exha
 num. Id enim mihi perquam molestum fore tant
 Tu ad spectum formosissimus, palato suauissim fin r
 tactui delicatissimus, cordi amabilissimus Dom
 Nihil mi Domine neque oculis neque auribus deside
 capio, nihil vsquam inuenio in tota rerum gnè a
 niuersitate, quo non vel millecuplo iucundius dum
 optatius, amabilius in te suauissimo DE O Amo
 Domino meo reperiam. Quinam erga te m vel v
 geram dulcissime Domine præ nimia lætitudine feren
 admiratione? Accendit me præsentia tua, se tatem
 terret Maiestas tua. Ratio mea vult honore grati
 habere Domino suo: at cor amare vult & dumi
 ceter amplexi dilectum suum. Tu Dominus liter
 meus es, tu Deus meus, tu frater meus, & si de cipient
 cere ausim, tu charissimus sponsus meus. fibile
 DEVS meus, qualem vitam, quid gaudij, quon contu
 exultationis, quid dignitatis ex te vno capio in Sa
 Omnino sic sentio Domine IESU, si mihi ab tant

Luc 10.

Iean. 10.

abs te præstitū esset beneficij, vt ex patulo cor-
 dis tui vulnere vel vnicam duntaxat preciosi
 sanguinis tui guttulam ore meo percipere lice-
 ret, habere me pro votis omnia. Atq; ecce rera
 mirandam planeq; stupendam, nedūm ex cor-
 de, vel manibus, vel pedibus, vel cunctis vulne-
 ribus tuis vnā siue alteram sum adeptus gut-
 tulam, sed torum tuum sanguinem pretiosum
 per os in cordis ac animæ viscera recepi. Non-
 ne hoc ingens est beneficium? An non pro mā-
 ximo habendum est, quod cuncti illi præcelsti
 Angelicorum ordinum spiritus in magno ha-
 bent precio? Quid potest maiorem præ se fer-
 re charitatem ac beneuolentiam? Vtinam mi
 Domine cuncta membra mea, totus ego in in-
 exhaustum vertar amorem, vt qualemcunque
 tantæ charitatis tuæ significationi vicem pos-
 sim rependere. Ecquid totus hic habet orbis
 Domine, quod possit gaudio me afficere vel sui
 desiderio, quando tu ipse Deus meus tam beni-
 gnè ac liberalitet te mihi fruendum ac aman-
 dum exhibes? Iure profectò Sacramentum hoc
 Amoris dicitur. Quid enim vnquam vsquam
 vel videre vel audire contigit tantūm præ se
 ferens amorem ac benignitatem, quam chari-
 tatem ipsam reuera suscipere, & in eandem per
 gratiam transformari? Nihil sanè hic discrimi-
 nis comperio inter S. Simeonem te corpora-
 liter complectentem, & me spiritualiter te sus-
 cipientem, nisi quod ille te visibilem, ego inui-
 sibilem accipio. Sed quam non possunt modò
 contueri oculi corporis mei humanitatē tuam
 in Sacramento verè præsentem, tam non pote-
 rant tum illius oculi conspiciere Diuinitatem
 tuam;

Amoris sa-
 cramentum
 quod cur me-
 ritò ita dica-
 tur
 Luc. 2.

Simeonis &
 animæ fide-
 lis cōparatio:

OTV
 45

Oculi acutiores qui.

Rom. 11.

tuam præterquam in fide, sicut & ego te
intueor. Neque verò magnoperè curandus
ad spectus corporeus. Qui nanque cordis
oculos apertos, is externos non admodum
quirit obtutus: quandoquidem longè certius
veritatis spirituales oculi contuentur. Quare
ergo scire fas est, certò noui per fidem, te
reuera præsentem me habere in Sacramen-
to. Quid me præterea necesse est inquirere? De-
te vnum habeo, nihil eorum deest mihi, quod
nimis concupiscat meus. Imò sanè absque
paratione vtilius est non posse te corporeis
spici obtutibus. Nam quo tãdem pacto ad-
possem, vt te visibilem manducarem? At tu
dum inuisibiliter præsens ades, manet id, quod
amanti suauius est, & abest omnis inhumani-
tas. O Deus pijsime, dum mecum ipse reperi-
quam profundo consilio, quam immenso
amore, quàm concinno denique ordine
ita disponas ac modereris, cogor alta
voce clamare & dicere: *O altitudo diuinitatis
scientia & scientia Dei.* O qualis es in te ipso
mine, qui tam multiplex & incomprehensibilis
in donis & effluxibus tuis? Respice quoniam
Deus meus desiderium cordis mei. Nullus
quam siue Rex, siue Imperator tam honorifice
acceptus est: nullus, quamuis desideratissimus
hospes peregrè veniens, tanto cum amore
amplexus receptus est, nulla sponsa maiore
apparatu & splendore domum deducta, neque
lautius & magnificentius tractata est, quam
mens mea te hodie suscipere appetit præstanti-
tissimum Imperatorem cordis mei, dulcissi-
mum hospitem & amantissimū sponsum at-

ma mea: neq; suscipere duntaxat, sed introducere etiam in potissimum ac intimum illud, q; cor & anima mea possit exhibere, tantaq; tibi cum reuerentia ac veneratione occurrere ac obsequi, quam vlla vnquam fecerit creatura. Doce igitur me Domine, vt i erga te gerere me debeam, teque officiosè ac incundè recipere.

SAP. Operam dabis, vt dignè me excipias, humiliter sumas, serid retineas, amore non quolibet, sed qualis decet sponsam, me circumplexaris, & cum reuerentia Deo digna ob oculos me fixum habeas. Spiritualis esuriet & pressens sue actualis (vt vocant) deuotio potius te ad me percipiendum, quam sola consuetudo, monebunt. Anima in caelesti abstractæ vitæ domicilio vel inclusorio intimè sentire ac dulciter perfrui me cupiens vitijs oportet vt sit ante nudata ac expoliata, ornata virtutibus, libera ab occupationibus superuacaneis, rosas purpureis flagrantissimæ charitatis constata, suauifragantibus humilis abiectiois violis, & albicantibus inuiolatè puritatis ac castimonie lilijis stipata. Lectulum mihi vel thalamum efficiat in vera cordis pace. Siquidem in pace factus est locus meus. Suis me stringat vlnis, omnem excludendo amorem alienum & extraneum: vtpotè quem haud secùs ipse fugere consueuerim, quam solent miluum auiculæ Psal. 116. diuitiare. Cantet mihi cantica Sion, id est, ardentissimi amoris cum attentissima ac deuotissima laude. Tum verò ipse quoque vicissim amplexabor illam, & meo innixam pectori, tranquillam faciam experiri requiè, perspicuâ

Deuotio quæ
cui præstet.

Animæ æternæ
na sapientiâ
perfrui cupi-
entis quis
status esse
debeat.

Psal. 75.

Psal. 116.

Isa. 24.

Isa. 45.

Apoc. 2.

Querimonia
pia animæ
piæ.

ac manifestam contemplationem, in experientia
fruitionem, quandam sempiternæ suavitatis
de gustationem, & perennis beatitudinis præse-
rimentum. Quæ quidem ipsa soli sibi ser-
uanda debet, dicens cum Propheta: *Secretum meum
non revelabo tibi, Secretum meum mihi.* Alieni enim ista
sentiant nec percipiunt. Dicit ergo cum in
cordis suspirio. *Verè tu es Deus absconditus:* tu
bonum illud occultum, quod nemo novit,
qui accipit.

MI N. Eheu nimiam cæcitatem meam,
hactenus laboravi. Decerpsi rosas, nec tam
odorem illarum sensi: inter medios ambrosios
flores, eosque longè elegantissimos, minimè
intuitus sum. Suavi perfusus cæli rore, nihil
minus frutex aridus fui. Non potero unquam
dolere satis, quòd tanto tempore ad eum
propinquum habui, & ego tam longè à te recessi.
dulcissime purarum mentium hospes, le-
vissimè benignissime, quàm indignè me hactenus
ignota te habui? quàm sæpè me tibi negavi? Quis
frigidus & absque vlla appetentia vel desiderio
accessi ad escam angelorum longè dulcissimam.
Medijs faucibus præclarum retinebam balneum,
nec illud tamen percipiebam. O armamentarium
nissimum angelorum omnium præclarum & præ-
sensa vberissima, nunquam me ita ut oportuit
tua exhilaravit præsentia. Certè si charus quam
piam amicus manè ad me venturus fuisset, tota
precedente nocte magno essem affectus gau-
dio. Eheu nunquam me dignissimo huic præ-
paravi hospiti, ita ut iure debuissim, cum tantum
cælum & terra, siue cælestia & terrestria illum
venerentur. O quàm leuiter & citò me à te
auerti

auerti: quàm celeriter te eieci ex propria habi-
 tatione tua. Tu mi Domine totus hîc reuerà
 præsentissimus ades, adest simul multorum
 Angelorum iucunda frequentia: & tamen tam
 negligenter & oscitanter me gessi. Sanè vt inte-
 rim de te taceam Domine, si aliquo in loco
 quamuis remoto, certò sciuiffem beatissimos
 adesse spiritus Angelicos, qui te perpetuò con-
 templantur, libens ac vlrò illuc properâfsem:
 & quamuis eos videre fortassis non licuiffet,
 tamen ad eorum præsentiam totus animo ex-
 ultâfsem. Et ecce tu Domine & Rex angelorum
 coràm positus es, habens adiuncta tibi multa
 sanctorum Angelorum agmina. Heu me mise-
 rum, quod loca illa, vbi tu præfens haberis in
 Sacramento, non magis attendi, nec maiori
 sum veneratione profectus. Meritò quidem
 semper id mihi dolere debebit. Oportebat ni-
 mirum, si nihil licuiffet aliud, saltem caput fle-
 dtere erga locum illum, vbi te adesse noueram.
 Ah pie Iesv, quam crebrò prohdolor in ijs
 locis, vbi tu in Sacramento coram me atq; iu-
 xta me versabaris, tam stupidus, insensibilis,
 ac in deuotus constitui. Corpore illic adstabam,
 sed corde alio euagabar. O quoties te inspectâ-
 te ac præfente, ad alia me auerti, non veritus
 Maieftatem tuam, idq; adedò inconsideratè ac
 stupidè, vt nec semel quidem corde te attento
 salutarem cum deuota genuflexione ac submis-
 sione. Et tamen æquum erat mi Domine, vt o-
 culi te mei adspectarent ingenti cum tripudio,
 cor te spectaret ac intenderet toto desiderio &
 affectu: os te laudaret feruentissimo cum iubi-
 lo: deniq; vires omnes in tuo cultu præ gaudio

I 3 liquefce-

Quomodo
 Iesus in eu-
 charistia me-
 ritò venerationis
 dignus.

2. Reg. 6.
3. Reg. 8.
2. Paral. 5.
Hebr. 9.

liquefcerent. Sic scriptura commemorat, *Quid regem saltasse totis viribus ante arcam de-
deris, in qua tamen non nisi manna & quæ-
aliæ res corporeæ inerant. Quapropter in-
nua prouolutus coram te Domine IESV &
ctis Angelicis spiritibus, cum intimis cordis li-
chrymis oro & obsecro, memineris, memi-
ris inquam, hinc te præsentem adesse æternæ
sapientiam, imò etiam fratrem meum, tradere
que obliuioni & remittas misero, quicquid
iuriæ ac irreuerentiæ vnquam tibi exhibui.
Namque ex animo doleo, semperq; dolebo,
quidem sapientiæ lumen nunc demum mihi
illucescit. Atq; loca illa, in quibus tu Deus me
secundum Diuinitatem, sed etiam suauissimam
humanitatem tuam adesse dignaris, deinceps
semper honore ac veneratione prosequar. O
bonum præcipuum, amabilis Domine, hospes
dulcissime, quæstiunculam adhuc proponere
perquam velim, ecquid tamen adferas animi
te diligenti, quidve illi conferas & præstes ve-
ra illa præsentia tui Sacramento, dum illa te
amore & desiderio accipit?*

Christus quid
anima dili-
genti se con-
ferat in Eu-
charistiæ per-
ceptione.

SAP. Putas, isthæc quæstio amantem decet?
Quid, oro, me ipso præstantius habeo? Qui ipso
suo dilecto fruitur ecquid illi præterea requi-
rendum est? Qui se ipsum largitur, quid (quasi)
negare possit? Equidem me ipsum tibi do, & te
ipsum tibi tollens, mihi copulo & coniungo.
Amittis ergo te ipsum, & in me transmutaris.
Ecquid Sol radianti sumus aëri sereno ac ne-
tquam nubili adfert? Quid lucifer oriens ob-
scuræ præstat nocti? Quid denique vernans æ-
statis amœnitas, iucunditatis & elegantia il-

t, Dicit & producit post exactos gelidæ hyemis
algores?

MIN. Isthæc omnia, mi Domine, multa præ-
clara operantur & conferunt beneficia.

SAP. Præclara hæc tibi magnificatq; viden-
tur, eò quòd oculis ea capere queas. At verò vel
minimum ex me proficiscens donum in vene-
rabili Sacramento, in omnem æternitatem lō-
gè fulget radiatq; splendidiùs, quam vllus So-
lis huius splendor: multoq; est illustrior atque
micantior, quam lucifer iste conspicuus. De-
niq; sempiterno quodam decore ac pulchritu-
dine longè te præclariùs exornat, quam vlla
vnquam æstas, qualibet amœna, terram orna-
uerit. An forsitan dubitas illustrissimam Diui-
nitatem meam quouis sole fulgentiorem, præ-
clarissimam animã meam qualibet stella mi-
cantiorem, atque gloriosum corpùs meũ quã-
tacunque ætatis amœnitate delectabilius esse?
quæ quidem hodiè reuerà percepisti in Eucha-
ristia.

MIN. Quando hæc ita se habent, mi Domi-
ne, quid causæ est, vt ea non sentiantur? Equidè
sæpè ita aridus, frigidus ac durus accedo, vt ni-
hilo plùs percipere mihi videar luminis, gra-
tiæ & suauitatis, quam qui cæcus natus sit, nec
vnquam Solis huius lumen intuitus sit. Vellem
itaq; modò id dicere ausus essem, ob confirmã-
dam præsentiam tuam plura certioraq; nobis
reliquisses testimonia & rationes, quibus te ad-
esse declarares.

SAP. Quã o minùs argumentorum siue ra- Fides quæ
tionum adhibetur, eo fides purior, & præmiũ qua maior.
cumulatiùs est. Vides tamen naturæ opificem
Deum

DE VM innumeris arboribus pulcherrima
 admiranda præbere incrementa, idque ad
 occultè, vt nec oculis nec vlllo possit inter
 sensu deprehendi, donec perfecta sint. Nō
 ego eiusmodi lux in Sacramento, quæ se for
 proferat ac erumpat: nec eiusmodi bonum
 quod extrinsecus operetur. Atque hoc ipsu
 tanto est præstantius ac nobilius, quanto
 ritualius.

MIN. O quàm pauci sunt DEVS meus, qui
 funditus considerent ac ritè perpendant, qui
 nam accipiant in Sacramento. Accedunt in
 aliorum, vt plurimum vulgari quodam mo
 do ac prorsus inconsideratè: quo fit, vt quæ
 accedant, tales recedant, puta sine gratia & de
 uotione. Non enim satis ruminant aut pen
 tant cibum illum, neq; attendunt & cōsiderant
 quid sint accepturi.

SAP. Ego bene præparatis sum panis vitæ
 parum præparatis, panis aridus: at nihil paratis
 & indignis, plaga temporaria, ruina mortifera,
 & æterna execratio sum.

MIN. Terribile est quod ais Domine IESVS
 sed quos tandem mi Domine benè ac parum
 præparatos, aut quos indignos vel imparatos
 vocas?

SAP. Benè paratos dixerim, qui iam à vitio
 repurgati sunt. Parum præparatos, qui adhuc
 quibusdam impedimentis distinentur ac inhæ
 rent. Nihil verò præparatos, qui vel volunta
 te, vel actione spontè in mortiferis peccatis
 perseverant.

MIN. Quid si eiusmodi aliquis ea hora se
 peccasse ex animo doleat, agatq; pro viribus, vt
 iuxta

Parati, parū
 præparati, ac
 imparati ad
 Eucharistiæ
 perceptionē
 qui dicantur.

iuxta Ecclesiæ instituta à peccatis absoluat & expediatur?

SAP. Iam tum non est peccatis illis obnoxius.

MIN. Quantum equidem sapio mi Domine, in his quæ difficillimè præstari queant in hac vita, etiam illud numerandum est, vt se quis tibi dignè præparet. Et quis tandem ille est Domine, qui id facere possit?

SAP. Non est quisquam vnquam editus in hanc lucem, qui id potuerit. Nam etiamsi quis omnium sit angelorum naturali puritate præditus, sanctorum omnium integritate ac sanctimonia conspicuus, & Mortalium omnium bonis operibus ornatus, nec sic tamen me percipere in Sacramento dignus foret.

MIN. Si ita se res habet, pie IESV, quanto cū tremore nobis accedendum est, qui omnis feruoris & gratiæ expertes sumus?

SAP. Cum facit homo quod potest, nihil ab eo vltra exigitur, siquidem id quod illi deest, supplet DEVS. Morbidus quiuis debet trepidationem & cunctationem omnem abijcere, & periti Medici obtemperare consilijs, donec reualescar.

MIN. Sed verùm mi Domine præstabilius est, crebrò an rarò te in sacramento accipere?

SAP. Quisquis sentit gratiam & deuotionem sibi accrescere ex eius sumptione, illi expedit sæpe accedere.

MIN. Quid si quis neque proficere, neque deficere inde sibi videatur, aut crebrò etiam multa se ariditate & sterilitate animi affectum sentiat?

I 5

SAP.

Sacramenti
acceptio seu
accessio dig-
na quàm sit
difficilis,

Accessio siue
acceptio quæ
quam tutior.

OTV

40

SAP. Modò faciat quod in se est, non debet immodice hac ariditate vel duritia perturbari: quandoquidem salus animæ Dei permixta quadam mentis siccitate vel duritia laborantis, in ipsius puræ fidei lumine sæpè non minus præclare ac excellenter perficitur, quam in ingenti suauitate. Ego eiusmodi bonū sum, quoties fruendo augetur, parce vtendo euanescit ac minuitur. Præstat igitur ex amore accedere ad venerabile Sacramentum, quàm ex timore abstinerere. Satius est, qualibet hebdomada semel id percipere cum profunda ac vera cordis humilitate, quàm non nisi semel in anno cum superiustitiæ præsumptione ac mentis elatione.

MIN. Quonam tempore sacramenti gratia in homine operatur ac influit?

SAP. Eo ipso momento, quo id accipit. MIN. Sed quid, si quis immenso quodam te in venerabili Sacramento corporaliter præsentem cupiendi desiderio teneatur, & tamen tui copiam habere non possit?

Acceptio que
quam sit di-
meria.

SAP. Multi etiam si me non accipiant, tamen me abundè exatiantur: plures contra, quamuis ex altari me sumant, famelici recedunt. Illi quidem solùm sacramentaliter me percipiunt, illi verò spiritualiter.

MIN. Habentne ergò plùs aliquid commo- di ac emolumentum, qui te sacramentaliter simul & spiritualiter recipiunt, præ illis qui te spiritaliter duntaxat sumunt?

SAP. Dic, quæso, quem tu feliciorè antemas, illumne qui & me & gratia mea perfructur, an qui sola gratia mea afficiatur?

MIN. Non est hic difficilis responsio. Sed v-
num

num illud, oro mi Domine, paucis expedias, quamdiu videlicet corporali presentia perseveres in eo qui te susceperit. SAP. Tantisper dum Sacramenti species permanet.

Oratio dicenda communicaturo.

CAPVT XXIV.

O Fructus vitalis, ô liquor suauissime, ô paradise amcenissime, ô malû pulcherimum semper florigeri cordis Paterni, ô botre Cypri mellitissime in vineis Engaddi, quis præstet mihi ea te hodie puritate ac reuerentia suscipere, vt ad me venire te delectet, mecumq; cõmorari, nec vnquam à me discederet? Eia bonû infinitum ac inexhaustum, cælû terramq; adimplens, inclina te hodie pro tua benignitate misero mihi, nec despicias indignam creaturâ tuam. Etsi te dignus nõ sum Domine, at tui vehementer indignus sum. Nonne tu ille es piissime IESV, qui cælum ac terram verbo produxisti? Ita poteris procul dubio etiam animam meam vnico sanare verbo. Fac mihi dulcissime Iesu non pro meritis meis, sed pro tua inexhausta misericordia. Tu nimirû es innocentissimus ille agnus Paschalis, qui hodieq; pro salute omnium immolaris. O Manna dulcissimum, omnem habens saporis suauitatem pro cuiusque desiderio, recrea hodie ac suauiter affice aridum animæ meæ palatum: ciba & pota, confirma, corrobora & orna eâ, ac amãter illi cõiungere & vnire. Veni, obsecro, æterna Sapientia tam potenter hodiè in animam meam,

Cant. 1.

Matth. 8.

Sap. 16.

OTV

45